

volení prozatímního opatření před podáním žaloby, bylo by se jí muselo vlastně vyhověti, a kdyby pak byla ohrožená strana po povolení toho prozatímního opatření podala teprve žalobu na vyklizení naturálního bytu, nebylo by tím prozatímní opatření nijak dotčeno a podání žaloby nemělo by na ně naprosto žádného vlivu. Tak tomu musí však býti i v případě, je-li o takové prozatímní opatření žádáno současně se žalobou anebo teprve po jejím podání.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Zajišťovací prostředky, které soud podle povahy účelu v tom kterém případě žádoucího k návrhu může naříditi, nejsou v § 382 ex. ř. uvedeny výčetmo. Vyloučeny jsou však takové prostředky, jimiž se předstihuje konečné rozhodnutí o nároku, a nelze proto povolit prozatímní opatření, směřuje-li k témuž účelu, jehož má býti dosaženo žalobou. Tak vysloveno a blíže odůvodněno ve zdejších rozhodnutích ze dne 6. února 1923, R II 17/23 a ze dne 18. listopadu 1926, R I 945/26, uveřejněných ve sb. n. s. pod čís. 2252 a 6496, na něž se odkazuje. Domáhají-li se tudíž ohrožení žalobou toho, by odpůrce vyklidil naturální byt, jehož na jejich velkostatku užívá, jest vyloučeno navržené prozatímní opatření nuceným vyklizením tohoto bytu odpůrcem. Byl tudíž návrh na povolení tohoto opatření prvním soudem právem zamítnut již z tohoto důvodu, a bylo proto vyhověno dovolacímu rekursu a obnoveno usnesení prvního soudu, aniž bylo třeba zkoumati, zda škoda navrhovatelům prý jinak hrozící jest nenahraditelná.

Čís. 7290.

Pozemková reforma.

Úroky z přejímací ceny.

Z peněz, jež byly přikázány k hotovému placení, dlužno přikázati 5% úroky v ten způsob, že se přikázaný peníz přikáže hned s 5% úroky od převzetí nemovitosti do jeho zaplacení. Zásada tato platí pouze pro požadavky splatné do dne převzetí nemovitosti. Ohledně požadavků splatných po dni převzetí nemovitosti dlužno přikázati úroky teprve ode dne splatnosti. Do doby, než nastala splatnost pohledávky, dlužno úroky přikázati vlastníku. Úroky za dobu po splatnosti, jichž věřitel nežádal, přísluší vlastníku a to i v tom případě, prohlásil-li věřitel, že je nebude požadovati ani od Státního pozemkového úřadu, ani od vlastníka. Má vlastník v takových případech nárok na úrok pětiprocentní, či pouze čtyřprocentní?

Ohledně úroků, jež připadají vlastníku místo věřiteli, nemůže — právě tak jako v případech, připadá-li vlastníku celá přejímací cena neb její část (hyperocha) — rozvrhový soud kromě výroku, že úroky ty připadají vlastníku, činiti žádné dispoice ohledně jich splacení, nýbrž jest to věcí Státního pozemkového úřadu.

(Rozh. ze dne 6. září 1927, R II 306/27.)

Rozvrhuje přejímací cenu za zabraný majetek přikázal s o u d p r v é s t o l i c e v bodě 6. svého usnesení vlastníku velkostatku 4%ní úrok od 1. října 1924 do 30. června 1927 z 542.170 Kč 60 h, 223.414 Kč 22 h, 74.536 Kč 77 h a 1,462.633 Kč 57 h — 253.302 Kč 87 h a od 1. října 1924 do 25. října 1926 a od 13. dubna 1927 do 30. června 1927 z 48.794 Kč 64 h 4.683 Kč 49 h a tedy úhrnem 257.986 Kč 36 h. R e k u r s n í s o u d k rekursu vlastníka napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Podle §§ 29, 59 a 61 náhr. zák. má bývalý vlastník převzaté nemovitosti nárok na úroky z pohledávky proti státu, která se rovná zbytku přejímací ceny po srážce pohledávek ze zákonného zástavního práva, knihovních věřitelů a oprávněnců a pohledávek ze zaopatřovacího poměru. Jen tehdy vzniká bývalému vlastníku pohledávka proti státu jako hyperocha, ta musí býti úrokována a to 4% (§ 59 náhr. zák. a vládní nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 221 sb. z. a n.) a jen na tento úrok má bývalý vlastník nárok. Že se o takovou pohledávku bývalého vlastníka nejedná, jest ovšem nesporno. Neboť jde jen o onu část úroků z přejímací ceny, která nebyla věřitelům (eráru a hypoteční bance) přikázána jen z toho důvodu, že o ni nežádali. Tato tak vypadlá část úroku nejsou hyperochou, která by připadala bývalému vlastníku, nepatří již do rozdělovací podstaty, nýbrž tvoří osobní nárok jednotlivých věřitelů, poněvadž Státní pozemkový úřad jest povinen platiti úroky přímo věřitelům. Vzdají-li se těchto úroků, zaniká povinnost Státního pozemkového úřadu k jich placení a nemá bývalý vlastník na ně nároku. Byla-li mu tedy tato část přiznána, dostalo se mu jisté výhody a nemůže si proto do výše stěžovati.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu vlastníka potud, že usnesení nižších soudů, pokud šlo o odstavec 6. usnesení prvního soudce změnil v ten rozum, že se vyslovuje, že bývalému vlastníku nemovitostí Státním pozemkovým úřadem převzatých připadá 4%ní úrok z obnosů 542.170 Kč 60 h, 223.414 Kč 22 h, 74.536 Kč 77 h a 1,462.633 Kč 57 h ode dne 1. října 1924 až do zaplacení těchto částek bernímu úřadu v K., dále 4%ní úrok z 48.794 Kč 64 h od 1. října 1924 do 25. října 1926 a od 12. dubna 1927 do 30. června 1927.

D ů v o d y:

Sporná otázka, zda, komu, za kterou dobu a jakým percentem jest Státní pozemkový úřad povinen úrokem z přejímací ceny, a jak ji rozvrhový soud má vyřídit, může býti správně řešena jen, bude-li rozvinita skutkově i právně v celé šíři. Podle § 47 (2) náhr. zák. provádí se rozvrh přejímací ceny za nemovitosti Státním pozemkovým úřadem převzaté podle stavu v den skutečného převzetí, při čemž ovšem význam citace § 29 v závorce v novém znění (t. j. v novele čís. 220/22) připojené jest vzhledem k obsahu tohoto § 29 sice velmi záhadný, ale záhada nemá zajisté v tomto případě, kde doba převzetí dohodou (čl. III.) jest určena, stanovena byvši na 1. říjen 1924, žádné důležitosti. Den skutečného převzetí má tedy zde, jak již v rozhodnutí čís. 6135 sb. n. s.

podrobně provedeno, týž význam jako při rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v dražbě prodané den příklepu a mohou tedy ve smyslu § 216 čís. 2 ex. ř., jenž tu podle § 47 (1) náhr. zák. platí, daně a veřejné dávky přikázány býti jen, pokud byly do dne převzetí, zde do dne 1. října 1924 za 3 leta »zadrželé«, t. j. již splatné, což platí i o úrocích z prodlení za 3 leta zadrželých a mohly by, jak také již v rozhodnutí čís. 5288 sb. n. s. vyloženo, daně a dávky teprve po dni převzetí dospělé přikázány býti podle § 51 náhr. zák. až po všech ostatních oprávněných požadavcích, tedy vlastně již z hyperochy pro vlastníka vybývající (»nevyčerpaná část«), ovšem jen, pak-li aspoň až do rozvrhu se staly splatnými (arg. slovo daně a dávky »dluhované«), při čemž k vůli úplnosti ohledně zadrželých daní a dávek za delší dobu než tříletou zadrželých i s úroky poukázáno na § 217 ex. ř., jehož předpis ostatně i do § 51 náhr. zák. byl pojat, obsažen jsa v první jeho větě. První soudce v rozvrhovém usnesení ze dne 20. listopadu 1926 v rozporu s touto zásadou, podle které měl tedy i daně i jiné veřejné dávky i s úroky přikázati v přednostním pořadí jen do 1. října 1924, přikázal přes tuto míru tyto požadavky: pod pol. Ad 1. bernímu eráru na dávku z majetku 526.131 Kč úroky z prodlení 16.039 Kč 60 h, ačkoli podle přihlášky jsou to úroky z prodlení až do 26. října 1926, tedy za dobu o 2 léta a 26 dní delší, než za kterou přejímací cena v tomto přednostním pořadí ručí, a přišly by tedy úroky tyto na řadu až v pořadí § 217 ex. ř. a § 51 náhr. zák.; pod pol. Ad 2. bernímu eráru daně pozemkové, domovní a činžovní za rok 1925 a za rok 1926 až do 26. října 223.414 Kč 22 h, za něž přejímací cena ručí rovněž až v pořadí § 51 náhr. zák. za všemi ostatními požadavky. Rekursní soud ve svém rozhodnutí ze dne 11. února 1927, R I 31 a 32/27, ač to bylo v stížnosti vytýkáno, ale jen ad A 1. ne i ad A 2. to přehlédli a nezměněné ponechal, což ovšem nemá co do přikázání o sobě významu, protože, i kdyby se bylo správně pokračovalo, byly by tyto obojí požadavky přišly na řadu v pořadí § 51 náhr. zák. s požadavky eráru ad B) 6 a 8, správně B) 6 a 7 74.536 Kč 77 h a 1,462.635 Kč 57 h, ale jest to důležité pro otázku nyní spornou, zda a komu přísluší z položek těchto 5% úroky od (ne do) 1. října 1924 na účet Státního pozemkového úřadu (ne tedy přejímací ceny), což platí i o položce B) 6 74.536 Kč 77 h plně a po případě z části i o poslední B) 7 1,462.635 Kč 57 h. Prvý soudce zamítl v rozvrhovém usnesení návrh vlastníka, by do rozvrhu pojat byl i 4% úrok od 1. října 1924 jdoucí na účet Státního pozemkového úřadu, rekursní soud rozhodnutím ze dne 11. února 1927 uložil prvému soudci, aby věřitelům, jimž přejímací cena přikázána, přikázal také úrok (sazba neudána), jež Státní pozemkový úřad z přejímací ceny ode dne 1. října 1924, dne převzetí, platiti má a tu první soudce usnesením ze dne 20. dubna 1927 účastníky vyzval, aby přihlásili úroky co do výše i doby při roku na den 12. května 1927 položeném a jednáno bylo pak při roku tomto takto: Státní pozemkový úřad prohlásil, že nečiní námitek, by každému věřiteli na přikázáný peníz přikázán byl i 5% úrok ode dne 1. října 1924, což bylo stanovisko úplně zákonné, jak ve zdejších rozhodnutích R I 517/26 (shora čís. 6135 sb. n. s.) a R I 588/26 provedeno; erár

prohlásil, že při částkách jemu přikázaných byl na úroky již zřetel vzat, což správné jest jen ad A 1 ohledně 16.039 Kč 60 h, kdežto ad A 2 a B 6 to správné není, ježto tam úroky ani přihlášeny ani přikázány nebyly a ad B) 8 správně 7 není to ani z přihlášky a tudíž ani z přikázání vidět, zda v přihlášené zbytkové sumě 1,480.104 Kč 30 h jsou i úroky a jaké a za jakou dobu; vlastník následkem toho navrhl, by 5% úrok z částek přikázaných eráru, t. j. z částek 542.170 Kč 60 h ad A 1), 223.414 Kč 22 h ad A 2), 74.536 Kč 77, ad B 6) a 1,462.633 Kč 57 h ad B 8) správně 7), když poslední peníz upraven takto teprve v rozhodnutí rekursního soudu, byly přikázány jemu, vlastníku, jako hyperocha k hotovému placení; Státní pozemkový úřad však tomuto návrhu odporoval, protože prý erár se nároku na tyto úroky oním svým prohlášením vzdal a vlastník nemůže žádati úroky z pohledávky věřitelovy, dále protože by vlastníku příslušel nejvýše 4%, kdyby nárok měl, ale ani to ne k hotovému placení, ježto by šlo o hyperochu a z té dle dohody (čl. III.) polovice náleží do náhradové knihy. Prvý soudce usnesením ze dne 2. června 1927, jež nyní jest ve stížnosti, přikázal 5% úrok od 1. října 1924 do 30. června 1927 na všechny jiným věřitelům kromě eráru přikázané částky ze 48.794 Kč 64 h jinak, o čemž bude zvláště řeč, vlastníku na místo eráru pak jen 4% úrok ze všech hořejších částek eráru přikázaných za tutéž dobu a z částky bance B 3) přikázané za dobu níže udanou, vše úhrnem 257.986 Kč 36 h a to jen 4% úrok z tohoto důvodu, že hyperocha vlastníková se dle předpisu zákona úrokuje jen touto sazbou. Rekursní soud na rekurs vlastníkův to potvrdil z důvodu, že hyperochy tu vlastní není, neboť ta vzniká prý jen, zbyde-li co na vlastníka z přejímací ceny, zde však zbytku není a jde jen o úroky, jež nepatřily prý do rozdělné podstaty, nýbrž tvoří osobní nárok věřitelů, a, když se tito nároku toho vzdali (správně však nežádal je toliko erár, kdežto banka byla s nimi již uspokojena), nemá vlastník na ně nároku, bylo mu tedy prvním soudcem přikázáno něco, co mu nepříslušelo, a on nemůže tedy žádati, by se přikázání to ještě zvýšilo (ze 4% na 5%). Vlastník v dovolacím rekursu odvolává se na zdejší rozhodnutí shora citovaná R I 517/26 a R I 588/26 a žádá 5% úroky od 1. října 1924 do zaplacení.

Jak řečeno, jest zodpověděti oněch pět otázek, zda, komu, za jakou dobu, jakým percentem a jak jest přiznati úroky z přejímací ceny. Při vyšetřování bude nutno vymýtití všechny omyly, jež se v řízení a rozhodování sběhly. Otázky »zda« a »komu«. Podle uvedených zdejších rozhodnutí nestará se rozvrhový soudce o úrokování pohledávek, jež se na účet přejímací ceny nepřikazují k hotovému placení, nýbrž k převzetí a jež tedy Státní pozemkový úřad zapíše do náhradové knihy, aniž o úrokování hyperochy připadající vlastníku, neboť o obojí tyto požadavky postaral se již zákon, uloživ úrokování ode dne převzetí nemovitosti Státnímu pozemkovému úřadu (§ 29, 59—61, 69, 70 náhr. zák.). Za to však o úrocích z částek, jež přikázány byly k hotovému placení, rozvrhový soudce poříditi musí, protože Státní pozemkový úřad, jak v rozhodnutích těch podrobně dovozeno, musí podle všeobecných zásad práva hmotného z přejímací ceny na tyto přikázané pohledávky platiti

zákonné 5% úroky ode dne převzetí nemovitostí až do zaplacení (pokud se týče složení k soudu) i provede se (v případě, že Státní pozemkový úřad přejímací cenu nesložil k soudu) příkazání těchto 5% úroků prostě tím, že se každý k hotovému placení prikazovaný peníz přikáže hned s 5% úroky od převzetí nemovitostí do jeho zaplacení, aniž třeba jich číselného výpočtu, který ani není možným, ano se neví, kdy Státní pozemkový úřad bude platiti. Zde se to má státi z úřední povinnosti či jen na návrh, netřeba zde zkoumati, protože návrh učiněn byl vlastníkem při rozvrhovém jednání dne 26. října 1926. Vlastník ovšem na svůj úkor navrhl příkazání jen 4%ních úroků, což rekursní soud v rozhodnutí ze dne 20. listopadu 1926 pomíjí mlčením, maje také mimo to neprávem za to, že třeba teprv zjistiti (číselnou) »výši úroků«, a uložil to prvému soudci, kdežto toho třeba nebylo (a také to, jak řečeno, ani není možným), nýbrž mohl a měl rekursní soud hned sám z příslušných částek přikázati 5%ní, vlastně tedy zde dle původního návrhu vlastníka, který jediné rekurs co do těchto úroků podal, 4% úroky ode dne převzetí nemovitostí až do zaplacení jednoho každého peníze. Ale, i když to uložil prvému soudci, nařídil tento zbytečně usnesením ze dne 20. dubna 1927 nový rozvrhový rok, v němž, sveden jsa tím, co mu rekursní soud uložil, praví, že se budou rozvrhovati 5% úroky z přejímací ceny 2,745.842 Kč 91 h ode dne 1. října 1924 do dne 31. května 1927 (libovolný to den místo »až do dne placení«, jenž je nejistý) 366.104 Kč 38 h (číslice, která ovšem nikdy nemůže odpovídati právu) a vyzval účastníky, by ohlásili »výši pohledávky úroků« a uvedli od kdy do kdy tyto úroky požadují, což účastníky svědlo, jak z přihlášek viděti, k domnění, že jde o úroky z jich pohledávek a ne z peněz jim z přejímací ceny přikázaných, a přikázal pak usnesením z 2. června 1927, jež nyní je v stížnosti, 5% od 1. října 1924 ne do 31. května 1927, jak v obsílce uvedl, nýbrž do 30. června 1927, kterýž den jako dřív onen měl býti patrně presumptivním dnem placení, ale zklamal v tom rovněž, jak vidno, když ani dnes ještě den placení není znám. Konečně hořejší zásada, že každý, komu z přejímací ceny něco přikázáno k hotovému placení, musí to od Státního pozemkového úřadu obdržeti i s 5% úrokem ode dne převzetí nemovitostí do dne placení, platí samozřejmě jen pro požadavky splatné do dne převzetí nemovitostí, zde tedy do dne 1. října 1924, nikoli však pro požadavky, jichž splatnost nastala teprv po tomto dni (rovnajícím se svým významem dni příklepu) a které tedy jen následkem výminečného předpisu § 51 náhr. zák. druhá věta (jinak první věta, jež obsahuje předpis § 217 ex. ř.) uspokojení docházejí, zde tedy neplatí pro peníz ad A) 1. 16.039 Kč 60 h, pokud v něm obsaženy jsou úroky z 526.131 Kč od kritického dne 1. října 1924 do 26. října 1926 (viz shora), dále pro částky ad A) 1. a B) 6. 223.414 Kč 22 h a 74.536 Kč 77 h, protože to jsou vesměs daně za léta 1925 a 1926, a konečně po případě i pro částku ad B) 7. 1,462.633 Kč 57 h, pokud nebyla zcela splatnou před 1. říjnem 1924, což z přihlášky není vidět. Těmto požadavkům nemůže se prikazovati úrok již ode dne převzetí nemovitostí (1. října 1924) proto, že buď v té době vůbec ještě neexistovaly, jako daně za léta 1925 a 1926, anebo nebyly ještě splatné, takže jim úrok ještě nepříslušel, a mohl by se jim

tedy 5% úrok přikázati jen za dobu od jejich pozdější, teprv po kritickém dni 1. října 1924 nastalé splatnosti až do zaplacení, což již rekursní soud ve svém nařízení ze dne 11. února 1927 přehlédl, což však se stalo bezpředmětno tím, že erár prohlásil, že »na úroky při obnosech těchto byl vzat již zřetel« a že prvý soudce to pojal jako prohlášení, že erár je i co do úroků úplně uspokojen a nic na ně nežádá, a že erár, když soudce následkem toho nic na ně nepřikázal, nechal to vejíti v právní moc. Ovšem není pravda, že erár je s úroky úplně uspokojen, neboť přísluší mu úroky z prodlení od splatnosti po 1. říjnu 1924 nastalé do zaplacení, ale když erár uvedeným způsobem odpadl, nastává otázka, zda jest oprávněn vlastník místo něho úroky ty žádati. Otázka podle uvedeného stavu věci rozpadá se ve dva díly: a) z části, totiž za dobu od 1. října 1924 do dne splatnosti požadavku později nastalé, ani eráru úrok nepřislušel; b) z části však, totiž za dobu od splatnosti požadavku po 1. říjnu 1924 nastalé až do zaplacení eráru příslušel, ale erár ho, jak nyní věci stojí, nežádal. Ad a) zřejmě má vlastník právo úrok žádati pro sebe. Neboť, musí-li Státní pozemkový úřad přejímací cenu ode dne 1. října 1924 jakožto dne převzetí nemovitostí (čís. 6135 sb. n. s.) až do zaplacení zúročiti zákonnými 5%, ale úrok tento nepřisluší věřiteli, protože pohledávka jeho, na niž část přejímací ceny přikázána, nejsou ještě splatna, a nemajíc proto práva na úrok, nemohla jej obdržeti, následuje z toho ještě, že Státní pozemkový úřad úrok ten nemusí platit, že je od něho osvobozen, nýbrž zřejmo, že musí přijíti k dobru vlastníka, jemuž přejímací cena vlastně náleží a věřitelům se přikazuje a vyplácí jen na jeho účet, místo aby se vyplácela jemu a on zase vyplácel věřitele, vyplatí se zkráceným řízením přímo věřitelům. Ad b) Vlastník je dlužníkem věřitele, zde eráru, a přejímací cena, pokud byla eráru přikázána, vyplatí se mu (eráru) na vlastníkův účet: vlastník je tedy i dlužníkem úroků z prodlení, jež eráru ode dne splatnosti až do zaplacení přísluší, jež však erár při rozvrhu nežádal, ač mohl: tím se erár nevzdal ještě nijak svého práva proti vlastníku jako dlužníku (úředník erár zastupující zadati práva eráru ani nesměl), vlastník je ty úroky stále dlužen a erár je bude patrně od něho žádati. Již toto ručení vlastníka jako dlužníka opravňuje ho, by úroky erárem nežádané žádal pro sebe, sice by to bylo v rukou eráru, aby takovouto manipulací vlastníku způsobil škodu a Státnímu pozemkovému úřadu neoprávněnou výhodu. Proto byla již v rozhodnutí čís. 6135 sb. n. s. v případě, že eráru nebyly přikázány úroky jdoucí na vrub Státního pozemkového úřadu, přiznána vlastníku legitimace k rekursu, protože vlastník by pak úroky ty ze svého eráru hraditi musil. Ale nehledě k tomu, když, jak ad a) provedeno, přejímací cena náleží vlastníku a jen se na jeho účet mezi věřitele rozděluje, tedy, i kdyby se některý věřitel práva na úroky vzdal vůbec, absolutně tak, že by prohlásil, že je nejen od Státního pozemkového úřadu, nýbrž ani od vlastníka požadovati nebude, mohl se jich vzdáti jen ve prospěch vlastníka a nikoli ve prospěch Státního pozemkového úřadu, takže, jakmile věřitel odpadne, vlastník jako ten, jemuž přejímací cena náleží, vstupuje i co do úroků na místo věřitele. Vždyť, kdyby se věřitel vzdal pohledávky samé (kapitálu), nemůže to přijíti k dobru Státnímu

pozemkového úřadu, nýbrž jen vlastníku, a, co platí o kapitálu, platí i o příslušenství. Vzdáti se může věřitel jen svého nároku proti dlužníku (§ 1444 obč. zák.), ale ne nároku dlužníka jako věřitele třetí osoby, tedy zde vlastnických práv proti Státnímu pozemkovému úřadu. V tom tedy rekursní soud se mylí, když praví, že úroky příslušely jen věřiteli a že, když byly přikázány — místo věřitele, jenž je odmítl, — vlastníku, tento obdržel něco, co mu vůbec nepatří.

Otázka percenta. Sazba úroková je, jak řečeno, zákonná 5%ní, tu přiznal prvý soudce věřitelům, avšak vlastníku na místo eráru [a banky B 3. shora ad a) a b)] nastupujícím jen 4%, ježto prý jde o hyperochu, které přísluší podle § 59 náhr. zák. a nař. čís. 221/22 jen 4%. Avšak o hyperochu nejde, v tom má rekursní soud pravdu, jeť hyperochou jen přejímací cena, náhrada, pokud na vlastníka po uspokojení věřitelů vybývá (§§ 59, 61 náhr. zák.), zde však na něho nic nevybylo z ceny samé, nýbrž jen úrok z částek z ní věřitelům přikázaných. Protože věřitelům přísluší 5%, zdálo by se logickým, že, nastoupí-li na místo věřitele vlastník, jako zde, přísluší i jemu těchto 5%. Avšak lze namítnouti, že, kdyby nebylo věřitelů, celá přejímací cena by připadla vlastníku a pak by mu příslušela podle cit. předpisů jen 4%, a zrovna tak, kdyby některý věřitel odpadl, na př. pohledávky se vzdal, ohledně této části by vlastník měl právo jen na 4%. Zdálo by se tedy zase, že, i když věřitel neodpadl s pohledávkou, nýbrž jen s nárokem na úrok, může vlastník obdržeti jen úrok, jaký jemu přísluší, tedy 4%. Toto dilemma netřeba však zde řešiti, protože vlastník, jak řečeno, žádal v původním návrhu sám, aby do rozvrhu pojat byl úrok 4%, a teprv v rekursu to zvýšil na 5%, což je nepřipustno. Rekursní soud uložil sice prvému soudci i rozhodnutí o úrocích, ale ani ve výroku ani v důvodech neudal percento (sazbu) při této otázce, nýbrž mluví o 5% jen ve všeobecných výkladech o povinnosti Státního pozemkového úřadu platiti z přejímací ceny úrok, shodujících se s výklady obsaženými v rozhodnutí čís. 6135 sb. n. s., a mimo to ani slovem neodpovídá na návrh vlastníkův znějící na pouhá 4%. Z toho plyne, že pořád je závazným návrh vlastníkův znějící na 4%, ježto právoplatné rozhodnutí rekursního soudu žádné změny v tom neučinilo, nýbrž změna nastala až při roku dne 12. května 1927, kdy Státní pozemkový úřad prohlásil, že je srozuměn, aby »každému věřiteli« bylo přikázáno 5%, vlastníku však vůbec nárok na úroky popíral a pro případ jeho přiznání připustil jen 4%.

Otázka doby: Kdyby soudce neprávem přikázal všechny úroky, na které věřitel má právo, i přes kritický den převzetí nemovitostí (1. října 1924) z přejímací ceny, tedy i ty, které se staly splatnými až po tomto dnu, dotýkalo by se to zadnějších věřitelů, kteří by takto vyšli na prázdno, ale nedotklo by se to povinnosti Státního pozemkového úřadu platiti z celého tomuto věřiteli přikázaného peníze úroky od převzetí nemovitosti do zaplacení peníze, jenže by je neobdržel věřitel potud, pokud už je má přikázané z přejímací ceny, protože by je dostával nyní po druhé. To se zde stalo s bankou B 3., které nižší stolice přikázaly 48.794 Kč 64 h. Tato při jednání dne 12. května 1927 doznala, že úroky za dobu od 1. října 1924 (dne převzetí) do 26. října 1926 byly již v pů-

vodní přihlášce obsaženy, že obsaženy jsou již v příkázaných 48.794 Kč 64 h, dále, že dne 12. dubna 1927 byla jistina i s úroky podle rozvrhového usnesení zaplacená (nepraví se kým, zda Státním pozemkovým úřadem či vlastníkem), a omezila se tedy na 5% úrok z příkázaných 48.794 Kč 64 h ode dne 26. října 1926 do 12. dubna 1927, jenž jí byl přikázán nyní na vrub Státního pozemkového úřadu. Podle toho zbývá na vrub Státního pozemkového úřadu ještě úrok z týchž 48.794 Kč 64 h za dobu od 1. října 1924 do 26. října 1926. Prvý soudce přikázal jej však také ještě za dobu od 12. dubna 1927 (dne zaplacení přikázané částky) nebo, jak praví, od 13. dubna 1927 do 30. června 1927 (místo správného »až do zaplacení«), což by bylo správné, kdyby byl 12. dubna 1927 zaplatil vlastník, jest však nesprávné, pakli zaplatil Státní pozemkový úřad, neboť pak nemůže tento býti přidržován, by ze zaplaceného peníze platil úroky ještě i pro dobu po zaplacení. Ale Státní pozemkový úřad nechal to vejíti v moc práva a platí to tedy proti němu. Jak řečeno, první soudce přikazuje vlastníku za odpadlé věřitele (erár a banku B 3.) úroky vesměs až do 30. června 1927, vlastník však, jako již v rekursu, žádá i v dovolacím rekursu úroky až do zaplacení, jak je to podle rozhodnutí čis. 6135 sb. n. s. právem. Co zvláště se týče úroků z částky přikázané bance B 3. 48.794 Kč 64 h, jež byla zaplacená 12. dubna 1927, a ohledně níž jde o dvojí období, jednak od 1. října 1924 do 26. října 1926, při níž den zaplacení nepřichází v úvahu, jednak od 12. dubna 1927 dále, kde v úvahu přichází, jest otázkou, bude-li to správné, přiznají-li se úroky pro toto druhé období od 12. dubna 1927 do zaplacení. K otázce sluší přisvědčiti, neboť, vysloví-li se, že vlastníku připadají úroky od 12. dubna 1927 do zaplacení, tedy, zaplatil-li Státní pozemkový úřad, znamená to zase týž den 12. dubna 1927 a Státní pozemkový úřad nabude práv úroky, zaplatil-li však vlastník, ovšem Státní pozemkový úřad je příslušnou částí přejímací ceny a ovšem i úroky z ní povinen, jenže ta část pak nepřislušela-li by jiným věřitelům, činila by hyperochu, o jejíž úrocích rozvrhový soud nemohl by učiniti opatření. Ale vlastník netvrdí, že zaplatil on, dlužno tedy za to míti, že zaplatil Státní pozemkový úřad, když se v protokole praví, že zaplacení bylo »podle rozvrhového usnesení«, které povinnost ukládalo Státnímu pozemkovému úřadu. Pak ale Státní pozemkový úřad od 12. dubna 1927 není povinen úroky a jen proto, že nechal usnesení prvního soudce, v němž mu uloženo platiti je od 12. dubna 1927 do 30. června 1927, vejíti v moc práva, musí to zůstaveno býti v platnosti.

Otázka »jak«. Případne-li celá přejímací cena vlastníku, vyřkne ovšem rozvrhový soudce, že mu připadá, ale neučiní opatření ani ohledně splacení ani ohledně zúrokování, a rovněž tak, případne-li mu zbytek vybývající po přikázání požadavků věřitelských (hyperocha), neboť o tom rozhodovati nenáleží soudu, nýbrž Státnímu pozemkovému úřadu, který podle § 59 a 61 (69) náhr. zák. sám uzná, zda vlastníka vyplatí, či zda zapíše jeho pohledávku do náhradové knihy, a rovněž tak je jeho věcí, by ji podle předpisu zákona zúrokoval (§ 29, 59 náhr. zák.). Náleží tedy tato opatření Státnímu pozemkovému úřadu jakožto úřadu

správnímu. To platí i o úrocích, které podle hořejších výkladů připadají vlastníku místo věřitele, ani tu nemůže rozvrhový soud v duchu uvedených předpisů krom výroku, že úroky ty vlastníku připadají, činiti žádné dispozice ohledně jich splacení, nýbrž je to věcí Státního pozemkového úřadu, to i tehdy, má-li direktivu v ustanoveních dohody o přejímání ceně. Správní cestou se tedy rozhodne, zda a v jaké míře Státní pozemkový úřad vlastníku úroky ty vyplátí, neb dá zapsati do náhradové knihy.

Čís. 7291.

Úmluva obce v Čechách o sudišti (§ 104 j. n.) nevyžaduje ku své platnosti schválení okresním zastupitelstvem. Lhostejno, že úmluva byla obsažena v listině, obsahující závazky obce, jež vyžadovaly schválení okresního zastupitelstva.

(Rozh. ze dne 7. září 1927, R I 624/27.)

Žalobu československého eráru proti obci F. v Čechách soud první stolice (zemský civilní soud v Praze) k námitce věcné a místní nepřislušnosti odmítl, rekursní soud obě námitky zamítl a poukázal první soud, by dále ve věci jednal a rozhodl. Důvody: Napadeným usnesením odmítl první soud žalobu, uznávaje sice, že není důvodnou námitka nepřipustnosti pořadu práva, že však jest tu místní a věcná nepřislušnost žalovanou stranou namítaná. K tomuto názoru dospěl první soud v úvaze, že smlouva ze dne 12. dubna 1869 je neplatna, nebyvši schválena okresním zastupitelstvem, a že neplatnou jest i smlouva ze dne 23. července 1854, poněvadž zrušena byla byť i neplatnou smlouvou z 12. dubna 1864 a že proto není tu smluveného sudiště a platí všeobecné zásady o příslušnosti. S tímto názorem nelze souhlasiti. Žalující československý erár domáhá se žalobou na obci F. plnění závazků na udržování budov čp. 129 a 130 v F., v nichž jsou umístěny okresní soud, okresní politická správa, byt přednosta okresní politické správy a služební byt dozorce vězňů a v nichž v přízemí má žalovaná obec policejní strážníci a dvě místnosti obecního vězení. Žalobní nárok opírá žalující strana o smlouvu se žalovanou obcí ze dne 23. července 1854 a smlouvu ze dne 12. dubna 1869. V obou těchto smlouvách jest ustanovení, že se smluvníci podrobují příslušnosti soudu v sídle finanční prokuratury. Není sporu o tom, že od roku 1854 užívají státní úřady oněch místností v domech čp. 129 a 130 v F. patřících vlastnický obci F., jež svými zástupci již smlouvou z roku 1854 toto užívací právo státu zřídila a také v roce 1855 knihovně zajistila. Po rozluce správy a soudnictví provedené na základě prosincové ústavy z roku 1867 byly zřízeny místo dosavadních okresních úřadů okresní hejtmanství a okresní soudy a tu bylo podle smlouvy ze dne 12. dubna 1864 provedeno jednání o dalším užívání jednotlivých místností pro oba nové úřady na základě práva užívacího v roce 1854 zřízeného a dosud knihovně zajištěného a nelze proto tvrditi, že tímto jednáním z roku 1869 zrušena byla smlouva z roku 1854, obzvláště, když se tvrdí, že smlouva z roku 1869 jest neplatnou a když přes